

Модул 3.

В пълно съзнание за предизвикателствата пред нас

Общо умение
Отговорно вземане на решения

Специфично умение
Отговорност

ЗА ДА НЕ ТЕ НАРАНЯ

Днес ще се науча...

Добре да се грижа за себе си и нещата си.

Ще имаме нужда от...

Само нас самите.

План на урока

1 Въведение

Днес ще говорим за грижата за хората и нещата. Знаете ли какво означава да се грижиш за някого или нещо? Познавате ли човек, който се грижи за някого или нещо? За какво се грижи?

Изслушайте учениците.

Някой грижи ли се за вас? А вие грижите ли се за някого? Какво трябва да правите, за да се грижите за някого другиго?

Изслушайте учениците.

Ами за нещата? Можем ли да се грижим за тях? За какви неща се грижите? Как се грижите за тях?

2 Същина

Знаем, че можем да се грижим за хора и предмети. Мислите ли, че всеки от нас може да се грижи и за себе си? Какво правите, за да се грижите за себе си?

Изслушайте учениците и запишете идеите им на дъската.

Нека помислим за някои ситуации, в които можем да се погрижим за себе си. За целта ще сформираме пет групи. Всеки от вас ще получи номер, от едно до пет. Учениците с еднакъв номер образуват група. Това означава, че ще имаме пет групи, Група I, II, III, IV и V. След като се съберете по групи, отворете работните си тетрадки на страница „Ситуации за представяне“ (вж. Материалите за ученици) и намерете ситуацията, която вашата група трябва да представя. За всяка ситуация трябва да измислите две сцени.

В първата ситуация детето не се грижи за себе си; във втората, детето се грижи за себе си. Тъй като има две сцени, можете да си сменяте ролите, за да може всеки да получи шанс да участва. Можете да имате и разказвач, ако искате.

Всяка група ще разполага с десет минути, за да планира двете сцени, които ще представите. За планирането, ще трябва да решите какви ще са сцените, кой коя роля ще играе, как ще разделите ролите и т.н. След това можете да репетирате сцените.

Измерете времето им и им помогнете, да се организират. Можете да дадете идеи на всяка група, ако желаете.

Да видим какво сте измислили! Всяка група по ред ще излезе отпред и ще представи своето положение.

След всяко представление, задайте следните въпроси и изслушайте своите ученици:

- *Какво мислите за това, което направи детето?*
- *Какво друго би могло да направи детето, за да се погрижи по-добре за себе си?*

Току-що видяхме поредица от ситуации, в които можем да се погрижим за себе си. Сега нека помислим за предметите. Кои са любимите ви предмети? Ще обиколим стаята и всеки от вас ще каже любимия си предмет. Може да бъде играчка, дреха, нещо, което носите в училище.

Можете да използвате малък предмет, за да обозначите кой е „взел думата“, така че само човекът, който държи този предмет, да може да говори, а учениците могат да си го подават наоколо, така че всички да имат възможност да говорят.

Какво правите, за да се грижите за любимите си неща?

Изслушайте учениците.

За какви други неща бихме могли да се грижим у дома и в училище? Какво можем да направим, за да се грижим за тези неща?

Изслушайте учениците.

3 Обобщение

Днес видяхме как можем да се грижим за себе си и за своите неща.

- Защо е важно да се грижим за себе си?
- Защо е важно да се грижим за нещата си?

Когато сме в ситуации, в които можем да се грижим за себе си или за своите неща, можем да си спомним какво видяхме днес, за да се справяме все по-добре и по-добре.

Материали за ученици

Ситуации за представяне

Всяка група ще представи ситуацията с номера на групата си:

1. Дете си играе на улицата, а непознат се приближава да говори с него.
2. Дете дава на друго да запали фойерверки.
3. Дете е ядосано и не иска да си мие зъбите.
4. Време е за вечеря, а детето е много гладно, трябва да избере между това да изяде парче шоколад или да изчака няколко минути, докато не бъде сервирана вечерята.
5. Дете си играе с приятели в парка и те предлагат да пресекат улицата, за да видят какво има там.

Концепции, съвети и често задавани въпроси

1 Основни концепции

Отговорност Да отговаряш за собствените си действия и бездействия и последиците от тези действия и бездействия.

Отговорно вземане на решения: Да подбираме конструктивно и уважително личното си поведение и социалните си взаимодействия, като се съобразяваме с етичните стандарти, опасенията за безопасността, социалните норми, реалистичната оценка на последиците от различни действия и собственото ни благосъстояние и това на другите (CASEL, 2015).

За да помогнете на децата да развият чувството си за отговорност, важно е да им помогнете да:

- Определят аспекти от ежедневието си, в които могат да упражняват поемането на отговорност: миене на зъбите, да не пресичат улицата сами, да внимават с играчките си или с крехки неща из къщата, с домакинските задачи, като да си оправят леглото сами или да простират прането.
- Размишляват с Вас защо е добре да се грижат за себе си.
- Определят нещата, за които могат да се грижат, и действията, които могат да предприемат за това.

2 Съвети за учители и родители

- Работете с децата, за да идентифицират рисковите ситуации, с които може да се сблъскат, като им помагате да помислят защо тези ситуации са рискови и какво биха могли да направят във всяка една от тях. След като децата разберат причините, може да зададете правила; например, не говорете с непознати или не приемайте неща от тях, дори и да ви се струват любезни или да имат нещо, което децата искат.
- Кажете на децата, че може да има ситуации, в които да се почувстват неудобно или в които могат да имат съмнение дали трябва да направят нещо. Подгответе ги така, че в тези ситуации винаги да търсят съвет от доверен възрастен.
- Възлагайте малки отговорности на децата, така че да се научат да се грижат за нещо. Това може да са предмети, или растения или дори домашни любимци. Децата не е задължително да са единствените отговорни за грижите за тези неща, но трябва да помагат. Като полагаме грижи се научаваме да ни е грижа.
- Създайте процедури за грижа за себе си, които включват хигиена, къпане и миене на зъбите. Това ще помогне на децата да свикнат с факта, че това е нещо, което трябва да правят, и им осигурете време и място за тези неща.

3 Често задавани въпроси

- **Защо е важна грижата за себе си?**

Грижата за себе си е основно умение, което всички развиваме и което ни помага да живеем по-добре, в множество отношения. От една страна ни помага да се грижим за тялото и здравето си. От друга страна ни позволява да се предпазваме от заплахи, като същевременно ни подтиква да реагираме, когато сме изправени пред рискове. Ако се научим да се грижим за себе си, ще ни бъде по-лесно да се грижим за другите.

- **Защо е важно да се грижим за предметите?**

Предметите са ни полезни за много цели. Ако се грижим за тях, ще бъдат полезни за по-дълго време и няма да се налага да ги подменяме. Грижата за нещата също ни учи да ги ценим, като същевременно развиваме споделено чувство за отговорност за обществената собственост.

- **Защо децата могат да повреждат нещата и какво мога да направя по този въпрос?**

Може да има най-различни причини за такова поведение. Детето може просто да играе и да експериментира, или да изразява емоция, която е трудна за управление, например гняв. Това също може да е израз на бунт или дори тъга. Може да показва липса на оценяване на стойността на нещата.

В такива ситуации можете да се опитате да намерите причините за това поведение, като при наставляването на децата винаги сте едновременно твърди и приятелски настроени, като винаги подчертавате начините, по които щетите могат да бъдат поправени, вместо да ги наказвате. Това ще помогне на децата да поемат своите отговорности и да развият чувство за грижа за предметите.